ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного факультету

_____ І. С. Бондаренко

«31» серпня 2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
**ВСТУП ДО ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА**
підготовки бакалаврів
денної і заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма «Українська мова та література»

предметна спеціалізація А4 Середня освіта
освітня кваліфікація А4.01 Середня освіта (Українська мова та література)
галузі знань А Освіта

**ВИКЛАДАЧ:** Ніколаєнко В. М., к. філол. н., доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри української літератури

Протокол № 1 від «31» серпня 2026 р.
Завідувач кафедри української літератури

_____ Н. В. Горбач

Погоджено
Гарант освітньо-професійної літератури

_____ Р. О. Христіанінова

**Зв'язок з викладачем (викладачами):**

**E-mail:** nikolaenkov006@gmail.com
**Сезн ЗНУ повідомлення:** за відповідним посиланням
**Телефон:** 061-289-12-75
**Інші засоби зв'язку:** https://www.facebook.com/profile.php?id=100004819566646;
https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16928
**Кафедра:** української літератури, корпус 2, ауд. 232

## 1. Опис навчальної дисципліни

**Мета курсу –** сформувати комплекс знань про теоретичні основи літературознавства; навчити здобувачів вищої світи з увагою ставитися до надбань української й світової літератури, аналітично підходити до осягнення творчості того чи іншого письменника як української, так і світової літератури.

«Вступ до літературознавства» дає основні відомості про теоретико-літературні поняття. Структура курсу визначається науковими вимогами, адже для того, щоб закономірності розвитку були зрозумілими, необхідний історичний розгляд літератури. Лише в такому випадку можна простежити, які саме закони, і як прокладають собі шлях в літературному розвитку і в якому саме напрямку воно відбувається.

Глибоке, аналітичне читання художніх творів сприятиме розвитку затребуваних роботодавцями фахових і «м'яких» навичок, як розуміння змістів складних повідомлень та критичне мислення.

Курс «Вступ до літературознавства» потребує базових знань, набутих здобувачами освіти під час вивчення літератури у школі й корелює з вивченням дисциплін: «Усна народна творчість», «Історія української літератури (IX–XVIII ст.; перші десятиліття XIX ст.). У свою чергу цей курс передує дисциплінам: «Історія української літератури (40–60-ті роки XIX ст.; 70–90-ті роки XIX ст.; к. XIX ст. – п. XX ст.; I п. XX ст.; II пол. XX ст.; к. XX – п. XXI ст.)», «Літературно-критичний практикум», «Зарубіжна література», «Основи літературно-редакторської роботи», а набуті здобувачами програмні результати навчання та компетентності необхідні при виконанні ними творчих індивідуальних завдань курсових робіт, аналітичних досліджень під час виробничих практик, а також у подальшій професійній діяльності.

### Паспорт навчальної дисципліни

| **Нормативні показники** | **денна форма здобуття освіти** | **заочна форма здобуття освіти** |
|---|---|---|
| ***1*** | ***2*** | ***3*** |
| Статус дисципліни | **Обов'язкова** | |
| Семестр | 1-й | 1-й |
| Кількість кредитів ECTS | **3** | |
| Кількість годин | 90 | |
| Лекційні заняття | 16 год. | 2 |
| Практичні заняття | 16 год. | 2 |
| Самостійна робота | 58 год. | 86 |
| Консультації | Очно і дистанційно.<br>Графік консультацій:<br>https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/philology/grafik_navchal_nogo_protsesu_ta_rozklad_zanyat_ | |

| | |
|---|---|
| Вид підсумкового семестрового контролю: | **екзамен** |
| Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle) | https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16928 |

## 2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

| **Компетентності/ результати навчання** | **Методи навчання** | **Форми і методи оцінювання** |
|---|---|---|
| ***1*** | ***2*** | ***3*** |
| **СК 20** Здатність поглиблювати й оновлювати свої знання, уміння та навички відповідно до нових надбань мовознавчої, літературознавчої, педагогічної науки (здатність до навчання впродовж життя).<br>**СК 24** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про основні періоди розвитку української літератури, її напрями, жанри і стилі.<br>**ПРН 5** Створювати умови для формування і розвитку у здобувачів освіти ключової компетентності вільного володіння державною мовою, уміння читати усвідомлено та аргументовано висловлювати власну думку українською мовою усно і письмово.<br>**ПРН 6** Застосовувати в процесі навчання української мови і літератури міжпредметні зв'язки та формувати в здобувачів освіти розуміння природних зв'язків різних процесів, уміння синтезувати знання з різних навчальних предметів; розвивати в здобувачів освіти системне мислення.<br>**ПРН 26** Навчатися протягом життя, самостійно визначати потреби особистого професійного розвитку, планувати такий розвиток, аналізувати новітні досягнення мовознавчої та літературознавчої науки, освітні інновації, умови їхнього впровадження, інтегрувати освітні інновації у власну педагогічну практику та надавати підтримку колегам у вдосконаленні їхньої професійної діяльності. | – пояснювально-ілюстративний (розповідь, презентації);<br>– частково-пошуковий (бесіда);<br>– репродуктивний (робота з художніми текстами, підручником, посібником);<br>– дослідницький (самостійна робота з науковою літературою, робота з фактичним матеріалом);<br>– інтерактивні (дискусія, мозковий штурм) | Проміжні контрольні заходи:<br>– виконання тестових завдань у СЕЗН Moodle;<br>– виконання письмових завдань за окремими темами й розділами;<br>– усне опитування. |

## 3. Зміст навчальної дисципліни

***Змістовий модуль 1. Мистецьтво слова. Цілісність літературного твору.***

**Тема 1. Літературознавство як наука.** Літературознавство та його основні галузі. Допоміжні літературознавчі дисципліни. Предмет завдання і структура курсу.

**Тема 2. Шляхи розвитку літературознавчої думки.** Зародження літературознавства. Літературознавча думка епохи: Середньовіччя; Відродження; Бароко; Класицизму; Просвітництва. Літературознавчі школи, школи, напрями XIX–XX століть. Основні тенденції розвитку українського літературознавства.

**Тема 3. Специфіка художньої літератури.** Мистецтво як особлива форма свідомості і духовної культури людства. Художнє і наукове пізнання. Образ і художня типізація. Види мистецтва. Література і мистецтво слова. Функції мистецтва, літератури. Світогляд і творчість.

**Тема 4. Образна природа художньої літератури.** Образ як художнє узагальнення. Структура образу-персонажа. Особливості ліричного образу. Роль домислу й вимислу у творенні художнього образу. Характер. Проблеми типового. Система образів у літературному творі.

**Тема 5. Літературна генологія.** Загальне поняття про роди літератури. Поняття жанру. Метажанр.

**Тема 6. Художній світ літературного твору**. Змістові форманти твору: тема, проблема, ідея художнього твору; мотив літературного твору; пафос і його різновиди; конфлікт. Внутрішня й зовнішня композиція літературно-художнього твору: композиція: твору її типи, різновиди; фабула художнього твору; сюжет його класифікація, структура:позасюжетні елементи твору. Хронотоп літературного твору. Нарація, наратор, нарататор.

**Тема 7. Жанрова морфологія епосу.** Жанр як літературно-естетична категорія. Родо-жанрові особливості епосу. Проблема розмежування епічних жанрів (великі, середні, малі жанрові форми).

***Змістовий модуль 2. Поетика художнього твору***

**Тема 8. Мова художнього твору.** Лексичне багатство поетичної мови. Передача смислових і емоційних відтінків за допомогою використання: синонімів; антонімів; омонімів; паронімів. Ідейно-естетичні функції: архаїзмів; неологізмів; діалектизмів; жаргонізмів; професіоналізмів; варваризмів; вульгаризмів; іншомовних слів; прозаїзмів; евфемізмів.

**Тема 9. Родо-жанрова специфіка лірики.** Специфіка лірики як літературного роду. Система образів ліричного твору. Тематичний і жанровий поділ лірики.

**Тема 10. Виражально-зображальні ресурси художнього твору.** Полісемія–підтекст–контекстуальна синонімія–тропи. Порівняння, їх види та функції в тексті. Епітети, їх різновиди. Метафора, її різновиди (прозопопея, персоніфікація, оречевлення, алегорія, символ: градація в перенесенні значень). Оксиморон і метафора: спільне і відмінне. Метонімія – вид контекстуальної синонімії. Різновиди метонімії. Художні засоби комічного.

**Тема 11. Драма.** Генезис і родові ознаки драми. Поділ драми на жанри і жанрові різновиди.

**Тема 12. Фігури поетичного синтаксису та фоніка літературно-художнього твору.** Засоби фонетичного увиразнення поетичного мовлення. Фігури побудовані на відхиленні від логіко-граматичних норм побудови речень (еліпсис, апосіопеза, асиндетон, анаколуф. інверсія). Фігури повтору (словесні: полісиндетон, плеоназм, тавтологія; фразові: синтаксичний паралелізм, заперечний паралелізм; композиційні: анафора, епіфора, симплока, анепіфора, епанафора). Фігури зіставлення (ампліфікація, градація, парономазія, антитеза, оксюморон). Риторичні фігури. Інші фігури поетичного синтаксису.

**Тема 13. Літературний процес**. Поняття про літературний процес. Основні художні напрями українського літературного процесу. Внутрішні чинники літературного процесу.

**Тема 14. Віршування.** Мовлення прозове і віршоване. Ритміка – наука про ритм і одна з галузей віршознавства. Рима і її різновиди. Римування. Системи віршування. Строфіка (строфа і її ознаки; найпростіші строфи. Канонізовані строфи. строфа іжанр, строфи історичні, національного характеру).

## 4. Структура навчальної дисципліни

| Вид заняття | Назва теми | Кількість | Згідно з |
|---|---|---|---|

| /роботи | | годин | | розкладом |
|---|---|---|---|---|
| | | о/д.ф. | з.ф. | |
| *1* | *2* | *3* | *4* | *5* |
| Лекція 1 | Літературознавство як наука | 2 | 0,5 | *1 раз на 2 тижні* |
| Практичне заняття 1 | Розвиток науки про мистецтво слова. Питання: Зародження літературознавства. Літературознавча думка епохи: Середньовіччя; Відродження; Бароко; Класицизму; Просвітництва. Літературознавчі школи, школи, напрями XIX–XX століть. Основні тенденції розвитку українського літературознавства. Виконати завдання до практичного заняття на сторінці курсу в Moodle за покликанням: https://surl.li/zdymdz | 2 | - | *1 раз на 2 тижні* |
| Самостійна робота 1 | Шляхи розвитку науки про літературу: розвиток літературознавства в країнах Сходу. Підготувати презентацію про розвиток літературознавства однієї з країн Сходу. | 6 | 13 | |
| Лекція 2 | Специфіка художньої літератури | 2 | 0,5 | *1 раз на 2 тижні* |
| Практичне заняття 2 | Специфіка літературно-художнього образу Питання: Образ як художнє узагальнення. Структура образу-персонажа. Особливості ліричного образу. Роль домислу й вимислу у творенні художнього образу. Характер. Проблеми типового. Система образів у літературному творі Виконати завдання до практичного заняття на сторінці курсу в Moodle за покликанням: https://surl.li/zdymdz. | 2 | - | *1 раз на 2 тижні* |
| Самостійна робота 2 | Образна природа художньої літератури. Виконати аналіз одного з образів роману П. Куліша «Чорна рада» | 6 | 13 | |
| Лекція 3 | Літературна генологія | 2 | 0,5 | *1 раз на 2 тижні* |
| Практичне заняття 3 | Художній світ літературного твору Питання: Змістові форманти твору: тема, проблема, ідея художнього твору; мотив літературного твору; пафос і його різновиди; конфлікт. Внутрішня й зовнішня композиція літературно-художнього твору: композиція: твору її типи, різновиди; фабула художнього твору; сюжет його класифікація, структура: позасюжетні елементи твору. Хронотоп літературного твору. Нарація, | 2 | 1 | *1 раз на 2 тижні* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | наратор, нарататор.<br>Виконати завдання до практичного заняття на сторінці курсу в Moodle за покликанням: https://surl.li/zdymdz | | | |
| Самостійна робота 3 | Нарація. З'ясувати поняття: наратив; нарація; наратор; ідентичність; наративна ідентичність; типи нараторів і види нарації. Визначте тип наратора і вид нарації в новелі В. Винниченка «Момент». Свої думки обгрунтуйте. | 12 | 15 | |
| Лекція 4 | Жанрова морфологія епосу | 2 | - | *1 раз на 2 тижні* |
| Самостійна робота 4 | Хронотоп: види хронотопу<br>Дайте визначення терміна «хронотоп» у літературознавстві<br>З'ясуйте основні види хронотопу,<br>У яких жанрах найчастіше реалізується хронотоп дороги, хронотоп дому, хронотоп зустрічі? Свою думку аргументуйте.<br>Поясніть відмінність між хронотопом реалістичного та хронотопом міфологічного типу.<br>Проаналізуйте, який хронотоп є провідним у творі (новела В. Винниченка «Момент».).<br>Створіть власний короткий художній текст (міні-оповідання чи замальовку), у якому чітко домінує один із видів хронотопу (дороги, дому, міста, замкненого простору тощо). | 11 | 15 | |
| Практичне заняття 4 | Мова художнього твору<br>Питання: Лексичне багатство поетичної мови. Передача смислових і емоційних відтінків за допомогою використання: синонімів; антонімів; омонімів; паронімів. Ідейно-естетичні функції: архаїзмів; неологізмів; діалектизмів; жаргонізмів; професіоналізмів; варваризмів; вульгаризмів; іншомовних слів; прозаїзмів; евфемізмів<br>Виконати завдання до практичного заняття на сторінці курсу в Moodle за покликанням: https://surl.li/zdymdz | 2 | - | *1 раз на 2 тижні* |
| Лекція 5 | Родо-жанрова специфіка лірики | 2 | - | *1 раз на 2 тижні* |
| Практичне заняття 5 | Виражально-зображальні ресурси художнього твору: тропіка<br>Питання: Полісемія–підтекст–контекстуальна синонімія–тропи. Порівняння, їх види та функції в тексті. Епітети, їх різновиди. Метафора, її різновиди (прозопопея, персоніфікація, | 2 | - | *1 раз на 2 тижні* |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | оречевлення, алегорія, символ: градація в перенесенні значень). Оксиморон і метафора: спільне і відмінне. Метонімія – вид контекстуальної синонімії. Різновиди метонімії. Художні засоби комічного.<br>Виконати завдання до практичного заняття на сторінці курсу в Moodle за покликанням: https://surl.li/zdymdz | | | |
| Лекція 6 | Драма | 2 | - | *1 раз на 2 тижні* |
| Практичне заняття 6 | Фігури поетичного синтаксису та фоніка літературно-художнього твору<br>Питання: Засоби фонетичного увиразнення поетичного мовлення. Фігури побудовані на відхиленні від логіко-граматичних норм побудови речень (еліпсис, апосіопеза, асиндетон, анаколуф. інверсія). Фігури повтору (словесні: полісиндетон, плеоназм, тавтологія; фразові: синтаксичний паралелізм, заперечний паралелізм; композиційні: анафора, епіфора, симплока, анепіфора, епанафора). Фігури зіставлення (ампліфікація, градація, парономазія, антитеза, оксюморон). Риторичні фігури. Інші фігури поетичного синтаксису.<br>Виконати завдання до практичного заняття на сторінці курсу в Moodle за покликанням: https://surl.li/zdymdz | 2 | - | *1 раз на 2 тижні* |
| Лекція 7–8 | Літературний процес | 4 | 0,5 | *1 раз на 2 тижні* |
| Самостійна робота 5 | Літературні школи, напрямки, течії сучасного літературного процесу<br>Дайте визначення понять «літературна школа», «напрям», «течія».<br>Наведіть приклади сучасних українських та світових літературних напрямів і течій.<br>Хто з українських письменників належить до постмодернізму? Назвіть кілька творів.<br>Порівняйте риси модернізму, постмодернізму та метамодернізму в літературі.<br>Складіть таблицю «Літературні школи й течії кінця XX – початку XXI ст.» з короткими характеристиками.<br>Оберіть сучасного українського письменника і шкільної програми та визначте, до якої літературної течії його можна зарахувати. Аргументуйте власну | 11 | 15 | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | думку. | | | |
| Практичне заняття 7 | Віршування<br>Питання: Мовлення прозове і віршоване. Ритміка – наука про ритм і одна з галузей віршознавства. Рима і її різновиди. Римування. Системи віршування. Строфіка (строфа і її ознаки; найпростіші строфи. Канонізовані строфи. строфа іжанр, строфи історичні, національного характеру).<br>Виконати завдання до практичного заняття на сторінці курсу в Moodle за покликанням: https://surl.li/zdymdz | 4 | 1 | *1 раз на 2 тижні* |
| Самостійна робота 6 | Строфіка.<br>Дібрати зі збірок С. Жадана, Л. Костенко, Д. Павличка, П. Тичини, І. Франка по три приклади рим та їх різновидів; видів римування; строф | 12 | 15 | |

## 5. Види і зміст контрольних заходів

Питання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням:

| **Вид заняття / роботи** | **Вид контрольного заходу** | **Зміст контрольного заходу/ термін виконання** | **Критерії оцінювання** | **Усього балів** |
|---|---|---|---|---|
| ***1*** | ***2*** | ***3*** | ***4*** | ***5*** |
| **Поточний контроль** | | | | |
| Практичне заняття | Опитування за планом практичного заняття. | Робота в аудиторії на практичному занятті за розкладом | – 4 бали ставиться, якщо студент: ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені; викладає матеріал послідовно й правильно з точки зору норм сучасної літературної мови; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій; досягнута стильова єдність і виразність тексту завдання. Загалом допускається один недолік у змісті і один мовленнєвий недолік, одна граматична | 4*8 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | помилка;<br>– 3 бали ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що<br>задовольняє ті ж попередні вимоги, але допускає деякі помилки, які сам<br>виправляє, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і<br>мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному<br>достовірний, але незначні порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. Уцілому допускається не більше двох недоліків у змісті і не більше трьох мовленнєвих недоліків; не більше двох граматичних помилок;<br>– 2 бали ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що загалом задовольняє вимоги, але допускає помилки, які сам не завжди виправляє, та недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є фактичні неточності; порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. У цілому допускається не більше чотирьох недоліків у змісті і не більше чотирьох<br>мовленнєвих недоліків; не більше чотирьох граматичних помилок;<br>– 1 бал ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних<br>положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; має незначний словниковий запас, використовує | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | одноманітні синтаксичні конструкції; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні. Загалом допускається: не більше п'яти недоліків у змісті та п'яти мовленнєвих недоліків; не більше чотирьох граматичних помилок;<br>– 0 балів ставиться, якщо студент не знає більшої частини вивченого матеріалу; допускає у формулюванні речень помилки, що спотворюють зміст відповіді; допускає багато фактичних неточностей; порушує послідовність викладу думок; має обмежений словниковий запас; часто трапляються випадки неправильного слововживання; не розуміє суті поставлених додаткових запитань. | |
| Самостійна робота 1 | Виконання завдання для самостійної роботи за темою практичного заняття 1 | Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми: | – 2 бали ставиться, якщо студент виконав завдання без жодної помилки;<br>– 1,5 бала ставиться, якщо студент допустив 1–2 помилки;<br>– 1 бал ставиться, якщо студент допустив 3-4 помилки;<br>– 0 балів ставиться, якщо студент допустив 5-6 помилок. | 2 |
| Тест | Виконання тестів | Тест у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми: | Одна правильна відповідь - 0,2 бала | 2 |
| Самостійна робота 2,3 | Письмове виконання завдань для самостійної роботи за темами практичних занять 3, 4 | Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивчених тем: | 6 балів – текст ґрунтовно проаналізовано, думки викладено логічно, розуміння теоретичних аспектів вдало проілюстровано аналітичним складником роботи й прикладами з тексту.<br>5 бала – текст проаналізовано добре, думки викладено логічно, проте допущено окремі неточності, розуміння теоретичних положень проілюстровано аналітичним складником роботи й вдало проілюстровано прикладами.<br>3 бали – текст проаналізовано загалом добре, думки викладені зрозуміло, розуміння теоретичних положень не завжди підкріплені прикладами або приклади дібрано невдало.<br>1 бал – виклад аналізу тексту не зовсім продуманий, без глибокого | 6*2 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | обґрунтування, підкріплення прикладами недостатнє й не завжди аргументоване.<br>0 балів – аналіз тексту не продуманий, непослідовний викладене, містить багато неточностей. | |
| Контрольне тестування з теми | Письмове виконання тестових завдань | Тест у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми | Одна правильна відповідь – 0,2 бала | 6*2 |
| **Усього за поточний контроль** | | | | **60** |
| **Підсумковий контроль** | | | | |
| **екзамен** | **Теоретичне питання:** | Перелік питань для підсумкового контролю та тестові завдання розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16928 | − 15 балів ставиться, якщо студент: ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади, самостійно підібрані; викладає матеріал послідовно й правильно з точки зору норм сучасної літературної мови; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій; досягнута стильова єдність і виразність тексту завдання.<br>– 14 балів ставиться, якщо студент: ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади, підібрані самостійно; викладає матеріал послідовно й правильно з точки зору норм сучасної літературної мови; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій; досягнута стильова єдність і виразність тексту завдання. Загалом допускається один мовленнєвий недолік.<br>– 13 балів ставиться, якщо | 15 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | студент: ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади, підібрані самостійно; викладає матеріал послідовно й правильно з точки зору норм сучасної літературної мови; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій; досягнута стильова єдність і виразність тексту завдання. Загалом допускається один мовленнєвий недолік, одна граматична помилка;<br>– 12 балів ставиться, якщо студент: ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені; викладає матеріал послідовно й правильно з точки зору норм сучасної літературної мови; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій; досягнута стильова єдність і виразність тексту завдання. Загалом допускається один недолік у змісті і один мовленнєвий недолік, одна граматична помилка;<br>– 11 балів ставиться, якщо студент: ґрунтовно і повно викладає матеріал; виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені; викладає матеріал послідовно й правильно з точки зору норм сучасної | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | літературної мови; відповідь відзначається багатством словникового запасу, точністю використання морфологічних категорій і синтаксичних конструкцій; досягнута стильова єдність і виразність тексту завдання. Загалом допускається два недолік у змісті і один мовленнєвий недолік, одна граматична помилка;<br>– 10 балів ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що задовольняє ті ж попередні вимоги, але допускає деякі помилки, які сам виправляє, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але незначні порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. У цілому допускається не більше одного недоліку у змісті і не більше одного мовленнєвого недоліку; не більше двох граматичних помилок;<br>– 9 балів ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що задовольняє ті ж попередні вимоги, але допускає деякі помилки, які сам виправляє, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але незначні порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. Уцілому допускається не більше двох недоліків у змісті і не більше двох мовленнєвих недоліків; не більше двох граматичних помилок;<br>– 8 балів бали ставиться, якщо | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що задовольняє ті ж попередні вимоги, але допускає деякі помилки, які сам виправляє, та недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але незначні порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. Уцілому допускається не більше двох недоліків у змісті і не більше двох мовленнєвих недоліків; не більше трьох граматичних помилок;<br>– 7 балів ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що загалом задовольняє вимоги, але допускає помилки, які сам не завжди виправляє, та недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є фактичні неточності; порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. Уцілому допускається не більше трьох недоліків у змісті і не більше двох мовленнєвих недоліків; не більше трьох граматичних помилок;<br>– 6 балів ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що загалом задовольняє вимоги, але допускає помилки, які сам не завжди виправляє, та недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є фактичні неточності; порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | відзначається достатньою виразністю. Уцілому допускається не більше трьох недоліків у змісті і не більше трьох мовленнєвих недоліків; не більше трьох граматичних помилок;<br>– 5 балів ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що загалом задовольняє вимоги, але допускає помилки, які сам не виправляє, та недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є фактичні неточності; порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. Уцілому допускається не більше чотирьох недоліків у змісті і не більше трьох мовленнєвих недоліків; не більше чотирьох граматичних помилок;<br>– 4 бали ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що загалом задовольняє вимоги, але допускає помилки, які сам не виправляє, та недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є фактичні неточності; порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. Уцілому допускається не більше чотирьох недоліків у змісті і не більше чотирьох мовленнєвих недоліків; не більше чотирьох граматичних помилок;<br>– 3 бали ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що загалом задовольняє вимоги, але допускає помилки, які сам не виправляє, та недоліки в послідовності викладу матеріалу і | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є фактичні неточності; порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. Уцілому допускається не більше чотирьох недоліків у змісті і не більше трьох мовленнєвих недоліків; не більше чотирьох граматичних помилок;<br>– 2 бали ставиться, якщо студент, висвітлюючи питання, дає відповідь, що загалом задовольняє вимоги, але допускає помилки, які сам не виправляє, та недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є фактичні неточності; порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. Уцілому допускається не більше п'яти недоліків у змісті і не більше чотирьох мовленнєвих недоліків; не більше чотирьох граматичних помилок;<br>– 1 бал ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень теми, але викладає матеріал не досить повно і допускає фактичні неточності і помилки у формуванні відповіді; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати свої думки і відчуває труднощі під час добору прикладів; має незначний словниковий запас, використовує одноманітні синтаксичні конструкції; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовленнєвому оформленні. Загалом допускається: не більше п'яти недоліків у змісті та п'яти мовленнєвих недоліків; не більше п'яти граматичних помилок;<br>– 0 балів ставиться, якщо студент не | |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | знає більшої частини вивченого матеріалу; допускає у формулюванні речень помилки, що спотворюють зміст відповіді; допускає багато фактичних неточностей; порушує послідовність викладу думок; має обмежений словниковий запас; часто трапляються випадки неправильного слововживання; не розуміє суті поставлених додаткових запитань. | |
| | **15 тестових завдань** | | Правильна відповідь - 1 бал | 15 |
| | **Практичне не завдання** | | 10 балів – завдання виконано правильно, думки викладено логічно, розуміння теоретичних аспектів вдало проілюстровано аналітичним складником роботи й прикладами з тексту.<br>9 балів – завдання виконано правильно, але наявна одна неточність у формулюванні думки, яка загалом викладена логічно; розуміння теоретичних аспектів вдало проілюстровано аналітичним складником роботи й прикладами з тексту.<br>8 балів – завдання виконано добре, думки викладено логічно, проте допущено окремі незначні неточності, розуміння теоретичних положень проілюстровано аналітичним складником роботи й вдало проілюстровано прикладами<br>7 балів – текст завдання виконано добре, думки викладено логічно, проте деякі аспекти залишилися поза увагою студента; розуміння теоретичних положень проілюстровано аналітичним складником роботи й загалом вдало проілюстровано прикладами<br>6 балів – завдання виконано загалом добре, думки викладені зрозуміло, розуміння теоретичних положень не завжди підкріплені прикладами або приклади дібрано невдало.<br>5 балів – завдання виконано загалом добре, думки викладено логічно, проте допущено окремі неточності в розумінні теоретичних положень. Хід виконання завдання проілюстровано | 10 |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | | | аналітичним складником роботи, в якому також допущено неточності, проте ілюстративний матеріал підібрано вдало.<br>4 бали – текст проаналізовано задовільно, думки викладені зрозуміло, розуміння теоретичних положень не завжди глибоке, наведених прикладів не завжди достатньо прикладами або приклади дібрано не завжди вдало. Є фактична помилка.<br>3 бали – текст проаналізовано загалом, думки викладені зрозуміло, розуміння теоретичних положень не завжди підкріплено прикладами достатнє, ілюстративний матеріал не завжди вдалий; допущено три помилки.<br>2 бали – виклад аналізу тексту не зовсім продуманий, без глибокого обґрунтування, підкріплення прикладами недостатнє й не завжди аргументоване; більше трьох помилок.<br>1 бали – виклад аналізу тексту не зовсім продуманий, без глибокого обґрунтування, бракує прикладів.<br>0 балів – аналіз тексту не продуманий, непослідовний викладене, містить багато неточностей. | |
| **Усього за підсумковий контроль** | | | | **40** |

Додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Результати навчання за курсом, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються за умови їх відповідності освітньому компоненту, передбаченим освітньою програмою результатам навчання та підтверджені відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Можливими видами діяльності для неформальної та/або інформальної освіти може бути участь у студентських олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, конференціях; участь у програмах неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо).

**Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS**

| **За шкалою ECTS** | **За шкалою університету** | **За національною шкалою** | |
|---|---|---|---|
| | | **Екзамен** | **Залік** |
| A | 90 – 100 (відмінно) | 5 (відмінно) | Зараховано |
| B | 85 – 89 (дуже добре) | 4 (добре) | |

| | | | |
|---|---|---|---|
| C | 75 – 84 (добре) | | |
| D | 70 – 74 (задовільно) | 3 (задовільно) | |
| E | 60 – 69 (достатньо) | | |
| | | | |
| FX | 35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання) | 2 (незадовільно) | Не зараховано |
| F | 1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом) | | |

## 6. Основні навчальні ресурси

**Рекомендована література:**


1. Астрахан Н. І. Теорія літератури: основи, традиції, актуальні проблеми : навчальний посібник. Київ. : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 296 с.
2. Ніколова О. О. Вступ до літературознавства : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньо-професійної програми «Мова і література (англійська)». Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 122 с.
3. Ференц Н. Сучасні методологічні засади літературознавства : навчально-методичний посібник. Ужгород : Ґражда, 2021. 140 с.
1. Білоус П. Вступ до літературознавства : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2011. 336 с.
2. Ніколаєнко В. Вступ до літературознавства : методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньої програми «Українська мова та література». Запоріжжя: ЗНУ, 2021. 84 с.
3. Галич О. Вступ до літературознавства : підруч. для студентів вищ. навч. закл. Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2017. С. 74–92.
4. Домбровський В. Українська стилістика і ритміка. Українська поетика. Дрогобич : Відродження, 2008. 488 с.
5. Іванишин В. Нариси з теорії літератури : навч. посіб. / упор. П. Іванишин. Київ : ВЦ «Академія», 2015. 256 с.
6. Моклиця М. Основи літературознавства. Луцьк, 2011. 467 с.
7. Пахаренко В. Українська поетика. Черкаси : Відлуння-Плюс, 2014. 403 с.
8. Ткаченко А. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства). Київ : Ліра-К, 2025. 475 с.
9. Ткачук О. Наратологічний словник . Тернопіль : Астон, 2002. 173 с.
10. Ференц Н. Основи літературознавства : підруч. Київ : Знання, 2011. 431 с.
11. Bachelard G. La Poétique de l'espace. Paris : Presses Universitaires deFrance, 1957. 214 p.
12. Hegel G. W. F. Vorlesungen über die Ästhetik I. *Hegel G. W. F. Werke in 20Bänden und Register.* Frankfurt/M.: Suhrkamp, 2007. BD 13. 546 s.
13. Hegel G. W. F. Vorlesungen über die Ästhetik I. *Hegel G. W. F. Werke in 20Bänden und Register.* Frankfurt/M.: Suhrkamp, 2007. BD 13. 546 s.
14. Hegel G. W. F. Vorlesungen über die Ästhetik I. *Hegel G. W. F. Werke in 20Bänden und Register.* Frankfurt/M.: Suhrkamp, 2007. BD 13. 546 s.
15. Klarer M. An Introduction to Literary Studies. Routledge, 1999. 192 p.
16. Pechlivanos M. Einführung in die Literaturwissenschaft JB Metzler 464 p.
17. Ricoeur P. la métaphore vive. Paris : Éditions du Seuil, 1975. 415 p.


**Інформаційні ресурси:**


1. Качуровський І. Метрика. URL: http://194.44.152.155/elib/local/sk/sk591846.pdf
2. Качуровський І. Строфіка. URL: https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1055-kachurovskiy-i-strofika/
3. Качуровський І. Фоніка. URL: https://diasporiana.org.ua/literaturoznavstvo/1945-kachurovskiy-i-fonika/

4. Когут О., Литвин Н., Вступ до літературознавства. URL: http://chitalnya.nung.edu.ua/node/4609
5. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / Ю. І. Ковалів. Т. 1. : А–Л : URL: https://archive.org/details/literaturoznavchat1 Т. 2. : М–Я : URL: https://archive.org/details/literaturoznavchat2
6. 2. Drama Theory. URL: https://literariness.org/2020/11/12/drama-theory/
7. 3. Osborne J. Theories of drama. *The Cambridge History of Literary Criticism.* URL: https://www.researchgate.net/publication/297243870_Theories_of_drama

## 7. РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

**Відвідування занять. Регуляція пропусків.**

Характер курсу передбачає відвідування лекційних та практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, необхідно протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять і у визначений термін відпрацьовувати пропущені заняття. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

**Політика академічної доброчесності**

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Рекомендована база даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua

**Використання комп'ютерів/телефонів на занятті.** Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно в навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, заліку) використання гаджетів заборонено.

**Комунікація**

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є електронна система Moodle ЗНУ.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем протягом двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle ЗНУ, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle ЗНУ, є актуальною.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle ЗНУ є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу **nikolaenkov006@gmail.com**. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я.

## ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

**ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2026-2027 н. р.** доступний за адресою: https://tinyurl.com/yckze4jd.

**НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.** Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_organ__zats__yu_ta_metodiku_provedennya_potochnogo_ta_p__dsumkovogo_semestrovogo_kontrolyu_navchannya_student__v_znu_.pdf .

**ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ.** Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_pro_poryadok_prijomu__v__drakhuvannya__pererivannya_navchannya__ponovlennya_____perevedennya_zdobuvach__v_vischoyi_osv__ti_v_znu.pdf .

**ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ.** Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

**ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА.** Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

**УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ** Запорізького національного університету: **Соник Вікторія Василівна**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

**РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.** Центральні входи всіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб із інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx. **РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ**

**НАУКОВА БІБЛІОТЕКА**: http://library.znu.edu.ua. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

**СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):** https://moodle.znu.edu.ua

Посилання для відновлення паролю https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

**ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**: http://sites.znu.edu.ua/child-advance/